

Jolanta Szulc

Wyjazd dydaktyczny w ramach programu LLP

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 4 (23), 193-198

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jolanta Szulc

Zakład Bibliotekoznawstwa
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: jolanta.szulc@us.edu.pl

Wyjazd dydaktyczny w ramach programu LLP/Erasmus+ do Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa, Latvijas Universitāte (Ryga, 15–18 maja 2016 r.)

W dniach 15–18 maja 2016 r. Jolanta Szulc, pracownik Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, odwiedziła Instytut Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa (The Department of Information and Library Studies, Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa) Uniwersytetu Łotewskiego w Rydze w ramach programu LLP/Erasmus+ Staff Mobility For Teaching.

W czasie pobytu w łotewskim Instytucie uczestniczka programu Erasmus+ przeprowadziła zajęcia ze studentami według uzgodnionego wcześniej programu. Tematy wykładów obejmowały m.in. następujące zagadnienia: definicje i określenia oraz laboratoria i ośrodki badawcze sztucznej inteligencji, jej związki z informacją naukową, organizacja baz wiedzy w systemach ekspertowych, zastosowanie systemów ekspertowych w bibliotekach i systemach informacyjnych. Były one kontynuacją tematów zrealizowanych w czasie zajęć dydaktycznych w Instytucie Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa w Rydze w 2010 r., w czasie poprzedniego pobytu w ramach programu Erasmus. W czasie zajęć studenci zadawali liczne pytania dotyczące przyszłości metod i technik sztucznej inteligencji oraz ich zastosowania w teorii i praktyce, np. związków sztucznej inteligencji z nauką o informacji

i uwzględnienia tych zagadnień w programach kształcenia studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Był także czas na spotkania z pracownikami łotewskiego Instytutu, m.in. z prof. Baibą Holmą, dyrektorką ds. programów studiów (łot. *Informācijas pārvaldības studiju programmas direktore*) (Latvijas Universitātes, 2016).

Fot. 1. Budynek Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Łotewskiego w Rydze, w którym mieści się łotewski Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Źródło: Fot. J. Szulc.

Innym ważnym wydarzeniem w czasie pobytu w Rydze była wizyta w Bibliotece Narodowej Łotwy (BNŁ) (łot. *Latvijas Nacionālā bibliotēka*) (Latvijas Nacionālā, 2016). Irena Moreino, wieloletni pracownik BNŁ, przedstawiła historię powstania księżnicy i oprowadziła po jej gmachu. Należy wspomnieć, że I. Moreino, z pochodzenia Polka, doskonale posługuje się językiem polskim.

Państwowa Biblioteka Łotwy w Rydze powstała w 1919 r. W latach 1940–1941 i 1944–1989 pełniła funkcję biblioteki republikańskiej, a w latach 1941–1944 – biblioteki krajowej. W 1989 r. powrócono do jej pierwotnej nazwy, a w 1991 r. przemianowano na BNŁ. W tzw. okresie radzieckim ponad 800 tys. woluminów będących własnością BNŁ przekazano bibliotekom rosyjskim (wróciło około 500 tys.). W tym czasie

Fot. 2. Gmach Łódzkiej Opery Narodowej

Źródło: Fot. J. Szulc.

publikacje zagraniczne oraz łódzkie z lat 1920–1930 stanowiły tzw. zbiory chronione, niedostępne publicznie. Zachowywano 2 egzemplarze każdej publikacji łódzkiej, a pozostałe niszczone. Biblioteka otrzymywała mniej niż 500 USD rocznie na zakup publikacji zagranicznych. Po 1989 r. sytuacja Biblioteki uległa zmianie (Smith, Vilks, 2001). Obecnie zbiory BNŁ liczą 4,5 mln woluminów, a ich tematyka obejmuje wszystkie dziedziny nauki, chociaż ich podstawowy profil stanowią nauki społeczne i humanistyczne. Czytelnikom oferowane są zbiory specjalne, m.in.: cimelia, dokumenty graficzne, Letonica, mapy, nagrania dźwiękowe, rękopisy, a także czasopisma. Od 1995 r. działa Bałtycka Biblioteka Centralna utworzona przez Oto Bonga (1918–2006) (*National Library*, 2016). Działalność współczesnej biblioteki koncentruje się na współpracy ze szkolnictwem wyższym, wspieraniu badań naukowych i realizacji programu uczenia się przez całe życie.

Budowa nowoczesnego gmachu biblioteki rozpoczęła się w czerwcu 2008 r. Autorem projektu w stylu ekspresyjnego modernizmu jest Gunnar Birkerts, najsłynniejszy architekt łódzkiego pochodzenia, twórca 18 projektów bibliotek (Szulc, 2011). We wzniesionej budowlu, na około 40 000 m² powierzchni przewidziano wiele funkcjonalnych

Fot. 3. Gmach Biblioteki Narodowej Łotwy

Źródło: Fot. J. Szulc.

Fot. 4. Hol główny w gmachu Biblioteki Narodowej Łotwy

Źródło: Fot. J. Szulc.

rozwiązań. Niezwykle imponująca jest aranżacja przestrzeni bibliotecznej, zawierająca symbole i odniesienia do historii Łotwy. Na przykład w trzynastopiętrowym budynku każdy z poziomów posiada elementy kolorystyczne odnoszące się do historycznej waluty łotewskiej – łata. Innym ciekawym rozwiązaniem są lustrzane odbicia szklanych ścian magazynów książek w holu głównym biblioteki, które sprawiają wrażenie podwojonej liczby regałów z książkami. W gmachu Biblioteki znajduje się także nowoczesna sala koncertowa.

Wizyta w gmachu BNŁ zakończyła się zwiedzaniem wystawy prezentującej polskojęzyczną literaturę dziecięcą dostępną w zbiorach biblioteki. Jak zapewniła I. Moreino, zarówno sama wystawa, jak i książki w języku polskim cieszą się na Łotwie dużym zainteresowaniem.

Fot. 5. Fragment wystawy zorganizowanej w Bibliotece Narodowej Łotwy i poświęconej polskojęzycznej literaturze dziecięcej

Źródło: Fot. J. Szulc.

Podsumowując, krótka, trzydniowa wizyta w Rydze w ramach programu Erasmus+ była znakomitą okazją do podtrzymania istniejących kontaktów naukowych oraz zapoznania się z historią i aktualną działalnością Biblioteki Narodowej Łotwy, która jest jedną z najnowocześniejszych tego typu placówek w Europie. Pozwoliła także na zdobycie nowych doświadczeń dydaktycznych i zawodowych.

Literatura

- [1] Latvijas Nacionālā bibliotēka. Pobrane z: <https://www.lnb.lv/> (24.09.2016).
- [2] Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāte. Pobrane z: <http://www.szf.lu.lv/apraksts/pasniedzaji/infomacijas-un-biblioteku-studiju-nodala/> (24.09.2016).
- [3] National Library of Latvia. Pobrane z: <http://www.lnb.lv/en/about-institution/facts-nll-history> (24.09.2016).
- [4] Smith, I.A., Vilks, A. (2001). Latvijas Nacionālā Bibliotēka : the National Library of Latvia. *Alexandria : The Journal of National and International Library and Information Issues Email Alerts* 13(3), 153–163.
- [5] Szulc, J. (2011). Nowoczesne biblioteki w Rydze. Wizyta dr Dainy Pakalny w Katowicach. *Gazeta Uniwersytecka UŚ. Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* 7(187), 15.